

روایتی از دیدار صمیمانه بانوان رسانه‌ای مشهد با مادر آیت... شهید رئیسی

به نام مادر به یاد پسر

حمیده وحیدی

گزارش
روز

روسی سبز مادری را که پوی سبب می‌داد، بوسیدیم و رفتیم. اشک می‌ریخت و چشمش به تلویزیون بود و نام ابراهیم از زبانش کم نمی‌شد. قاب سیاه آن روزها تصویر بالگرد را مدام پخش می‌کرد. رژه نظامیان به احترام شهدای خدمت، مراسم عزاداری بی‌در پی در شهرهای مختلف و روزهای تلخ و خاکستری‌ای که در اندوه کش می‌آمدند. یک سال پیش، اوایل خرداد بود که مردم پشت در خانه‌شان صف کشیده بودند. تازه خبر شهادت رئیس جمهور ایران پیچیده بود. زنی از همسایه‌ها می‌گفت: من بیست سال است در همین کوچه بگلی زندگی می‌کنم اما نمی‌دانستم مادر ابراهیم رئیسی همسایه ما است. نفر دیگری می‌گفت: در این خانه برای مراسم روضه خوانی و دوره قرآن زیاد آمدیم اما بی‌بی هرگز به ما نگفت که مادر رئیس جمهور است. در این یک سال هر وقت تصویری از شهید جمهور دیدم، ناخودآگاه به یاد دستان جناب‌سته بی‌بی‌وان تسبیح فیروزه‌ای افتادم و چشمان مادر و پسری که شبیه یکدیگر بود.

عصر اردیبهشت و کوچه زادگاه مرد بهشتی

عکس: غرض وحیدی شیراز

۴

فروتنی اش روزی به روز بیشتر شد

درد و غم و سنگینی واژه‌ها از دهان مادر تاگوشتان را احساس می‌کنیم. هرکدام نگران حال مادر هستیم. به هم اشاره می‌کنیم که از روزهای رفتن و ندیدن، نپرسیم اما مادر بعد از هر جمله آهی می‌کشد. یکی از خانم‌ها از او می‌خواهد از ویژگی‌ها و خاطرات شیرین مادر و پسری برایمان بگوید که مادر شهید ادامه می‌دهد: ابراهیم خصلت‌های منحصر به فرد و بسیار نیکویی داشت؛ برای مثال هر قدر در موقعیت‌های اجتماعی بالاتری قرار می‌گرفت، فروتنی‌اش بیشتر می‌شد. غرور نداشت، اهل تکبر نبود. حتی در سفرهای کاری، ترجیح می‌داد تنها و بدون تشریفات برود و وقتش را صرف انجام وظیفه کند. این یک سالی که از شهادت ابراهیم گذشته، برای من مثل ۱۰ سال بوده است؛ هنوز هم منتظرم در خانه باز شود و با لبخند همیشگی‌اش وارد شود.

۵

اهل مدارا باشید!

استکان چای را که می‌آورند، تأکید می‌کنند که حتماً آن را بنوشیم. مادر سید ابراهیم رئیسی برایش مهم است که مهمانش پذیرایی شود. حالا خانم‌ها خودمانی‌تر شده‌اند. صحبت‌های مادرود ختری بینمان ردوبدل می‌شود. زمان را احساس نمی‌کنیم. می‌توانیم ساعت‌ها بنشینیم و از مادرانگی‌ها و دلدادگی‌های سال‌ها بشنویم. اما احتیاط می‌کنیم. می‌دانیم این خانه مهمان زیاد به خود دیده است. خانم‌های خبرنگاری خواهند توصیه‌ای را همراه خودشان از این خانه همراه بیاورند که مادر شهید جمهوری می‌گوید: به پدر و مادر خودتان احترام بگذارید، حجاب را حفظ کنید و در زندگی مشترکتان، اهل مدارا باشید. این‌ها ارزش‌هایی است که ابراهیم، مدام به آن‌ها پایبند بود. وقت خدا حافظی رسیده است. به دوروبرم که نگاه می‌کنم، به یاد خانه مادران شهدایی می‌افتم که برای دیدار و گزارش به آنجا رفته‌ایم. مادران شهدای گمنام، مادران شهدای مفقودالثر، مادران شهدای بی‌سر و... . انگار رنگ و رو و عطر همه آن‌ها یک شکل‌هاست؛ همان یک دیدار دلت را سیر می‌کند و لب‌ریزی می‌شود از آرامش. از مادر شهید رئیسی می‌خواهیم برای عاقبت به خیری همگی مان دعا کند که عزت و آبرو از دعای مادران و پدران شهید است.

۲

عطر این خانه صمیمیت دارد

گذشته همان چادر مشکی باگل‌های ریز سفید را روی سرش انداخته است. با اینکه صورتش را پوشانده است، می‌توانم عمق گودی زیر چشمانش را ببینم که چه شکسته‌تر شده، که چه پیرتر شده. خانم‌ها بین واژه‌ها و کلمات با ملاحظه انتخاب می‌کنند؛ هم دلشان می‌خواهد بشنوند و هم نمی‌خواهند با یادآوری خاطرات گذشته، دل مادر سید ابراهیم را بلرزاند اما وقتی جویای احوالش می‌شویم، می‌گوید: بعد از شنیدن خبر شهادت ابراهیم، حال روحی و جسمی‌ام به شدت آسیب دید؛ ۱۰ روز نیست که به یادش نیفتم. تمام خاطراتم با او شیرین است. مهربانی‌اش بی‌نظیر بود. هر چه از او می‌خواستم، بی‌درنگ انجام می‌داد. خاطره سفر کربلا و مکه برای مادر هنوز تازه است که ادامه می‌دهد: سید ابراهیم، من را به سفرهای زیارتی مکه و کربلا برد و همیشه احترام و محبتش، عیان و واضح بود.

۳

قابی که در این یک سال دست به دست شد

روی سر مادر یک کتیبه سبزرنگ است که روی آن، این جمله نقش بسته است: «یا رقیه، یا عزیزالحسین، اشغلی لی». عکس شهید جمهوری در قاب‌های کوچک و بزرگ همه جا به چشم می‌آید. پوستری که در ایام شهادت، مردم منتشر کرده بودند، در فاصله‌ای نزدیک از مادر به دیوار نصب شده است. دلمان می‌خواهد از نحوه تربیت فرزندانش و به ویژه سید ابراهیم بشنویم که او با اشاره به تربیت دینی و انس شهید رئیسی با قرآن توضیح می‌دهد: پسر از بچگی اهل درس و تهذیب بود. از شش سالگی وارد مسیر تحصیل شد، آن هم با اجازه من و علاقه خودش. همیشه حواسش به درس و مسئولیت‌هایش بود. پایبند به خواندن مکرر و همیشگی زیارت آل یاسین، عاشورا، نده و امین... بود. انس او با قرآن و دعا مثال زدنی بود.

تحلیل تطبیقی اصول پیشگیری از جرم در مذاهب اسلامی

دیدگاه

حجت‌الاسلام والمسلمین مجید صادقی علی‌آباد
سرپرست عقیدتی، سیاسی و فرهنگی حوزه‌های علمیه خراسان رضوی

عمل می‌کنند. نهادهای اجتماعی و خبریه‌ها در این مذهب نیز به حمایت از جوانان و کاهش رفتارهای ناهنجار می‌پردازند. این نهادها به عنوان ابزارهای مؤثر در پیشگیری از جرم در هر دو مذهب عمل می‌کنند، اما ممکن است رویکردها و فعالیت‌های آن‌ها به دلیل تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی متفاوت باشد. رویکرد به مجازات و قوانین، یکی دیگر از جنبه‌های مهم در تحلیل تطبیقی اصول پیشگیری از جرم است. در مذهب شیعه، مجازات‌ها معمولاً به عنوان آخرین راهکار در نظر گرفته می‌شود و تأکید بر اصلاح و تربیت مجرمان است؛ به عنوان مثال، مجازات‌های تعزیری به عنوان ابزارهایی برای اصلاح رفتار مجرمان در نظر گرفته می‌شوند. در مقابل، در مذاهب اهل تسنن، رویکرد به مجازات‌ها ممکن است سختگیرانه‌تر باشد و مجازات‌های حدی به عنوان ابزارهای پیشگیری از جرم در نظر گرفته می‌شود. این رویکرد ممکن است به ایجاد ترس از مجازات و در نتیجه کاهش جرم منجر شود. در نهایت، تأکید بر پیشگیری اجتماعی و فرهنگی به عنوان ابزاری برای کاهش جرم در هر دو مذهب وجود دارد، اما تفاوت‌های موجود در رویکردها و تفسیرها می‌تواند تأثیر متفاوتی بر سیاست‌های اجتماعی و جنایی در کشورهای اسلامی بگذارد. ایجاد یک چارچوب مشترک بر مبنای آموزه‌های اسلامی و تجربیات موفق در پیشگیری از جرم، می‌تواند به بهبود وضعیت امنیتی و اجتماعی در جوامع اسلامی کمک کند.

مذاهب اسلامی، به ویژه شیعه و اهل تسنن، هرکدام با توجه به اصول و آموزه‌های خاص خود، رویکردهای متفاوتی به پیشگیری از جرم دارند. در مذهب شیعه بر اصول اخلاقی و اجتماعی از طریق آموزه‌های اهل بیت^(ع) و احادیث معتبر تأکید می‌شود. این آموزه‌ها به ترویج فضایل اخلاقی مانند صداقت و انصاف می‌پردازند و بر اهمیت پیشگیری از ظلم و فساد تأکید می‌کنند. در مذاهب اهل تسنن نیز اصول اخلاقی و اجتماعی از طریق قرآن و سنت پیامبر^(ص) تبیین می‌شود. در این مذهب، اجماع علمای دین و فقها در تفسیر اصول پیشگیری از جرم اهمیت دارد و بر حفظ جان و مال افراد و جلوگیری از آسیب به جامعه تأکید می‌شود. این تفاوت‌ها در رویکردهای اخلاقی، می‌تواند تأثیرات عمیقی بر سیاست‌های اجتماعی و جنایی هر مذهب بگذارد. نقش نهادهای اجتماعی و مذهبی در مذهب شیعه، در مذهب شیعه، نهادهای مذهبی مانند حوزه‌های علمیه و روحانیان نقش مهمی در ترویج آموزه‌های دینی و اجتماعی دارند. این نهادها با برگزاری کلاس‌های آموزشی و برنامه‌های فرهنگی، به پیشگیری از جرم کمک می‌کنند. همچنین، نهادهای اجتماعی مانند کمیته‌های امداد و خیریه‌ها در راستای حمایت از نیازمندان و کاهش فقر فعالیت می‌کنند. در مذاهب اهل تسنن نیز مساجد و مراکز دینی به عنوان مکان‌هایی برای آموزش و آگاهی‌بخشی به جامعه

کابوس تکراری قطعی برق

یادداشت

پژوهشگر
دکتر مهدی ابراهیمی خراسانی

است. از سوی دیگر، شبکه برق کشور با فرسودگی و هدررفت فراوان انرژی روبه‌روست. اما شاید مهم‌ترین عامل، «نبود فرهنگ سازی مؤثر و سیاست‌گذاری دقیق در حوزه مصرف» باشد. ما هنوز نتوانسته‌ایم مشترکان پرمصرف را به کاهش مصرف وادار کنیم و در عوض، بار مشکل بر دوش همه مردم تقسیم می‌شود.

چه راهکارهایی وجود دارد؟

با این حال، راهکارهایی وجود دارد. نخست، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر نظیر خورشیدی و بادی باید در اولویت قرار گیرد. ایران با میانگین بالای تابش خورشید و پتانسیل مناسب باد در برخی مناطق، ظرفیت تبدیل به یکی از قطب‌های انرژی پاک را دارد. سرمایه‌گذاری در این بخش نه تنها فشار بر شبکه را کاهش می‌دهد، بلکه موجب اشتغال‌زایی و کاهش آلاینده‌ها نیز خواهد شد. دوم، استفاده از فناوری‌های هوشمند در مدیریت مصرف، ضروری است. نصب کنتورهای هوشمند، مدیریت بار لحظه‌ای و تفکیک مشترکان بر اساس الگوی مصرف، می‌تواند در کنترل وضعیت مؤثر باشد. باید بتوان مشترکان پرمصرف را با تعرفه‌های تصاعدی، مشوق‌های بازدارنده یا حتی جریمه، به اصلاح رفتار مصرفی سوق داد. سوم، اطلاع‌رسانی شفاف و بیشاپیش درباره برنامه خاموشی‌های ضروری است. مردم اگر بدانند چه زمانی برق قطع می‌شود، می‌توانند برنامه‌ریزی کنند. قطعی بدون اطلاع، بی‌احترامی به وقت، آرامش و امنیت مردم است. چهارم، ارتقای بهره‌وری نیروگاه‌ها و بازسازی شبکه توزیع باید به عنوان پروژه‌ای ملی دیده شود. کاهش تلفات انرژی به معنای افزایش ظرفیت بدون نیاز به ساخت نیروگاه جدید است و در نهایت، باید بپذیریم که مصرف بی‌رویه انرژی، پیامد‌های جبران‌ناپذیری دارد. آموزش

۳۳۳ بحران برق

چرا با وجود تجربه چندین ساله، هنوز با نخستین موج گرما با افزایش مصرف، مجبور به اعمال خاموشی‌های گسترده می‌شویم؟ مگر برنامه ریزی درازمدت برای زیرساخت‌های انرژی جزو وظایف اصلی مدیریت کشور نیست؟ پاسخ روشن است: «نبود سرمایه‌گذاری کافی در بخش تولید برق»، «اتلاف گسترده در شبکه توزیع» و «نا توانی در مدیریت مصرف» سه ضلع این مثلث بحران هستند. اما راه‌نشان می‌دهد که راندمان نیروگاه‌های حرارتی کشور، کمتر از استاندارد جهانی

از سطح مدارس، رسانه‌ها و حتی محله‌ها می‌تواند الگوی مصرف را در درازمدت تغییر دهد.

نارسانایی عمیق در مدیریت منابع

قطعی برق، دیگر صرفاً یک مشکل فنی یا گذرا نیست، بلکه نشانه‌ای هشداردهنده از یک نارسایی عمیق و ساختاری در مدیریت منابع، زیرساخت‌های فرسوده و نبود فرهنگ صحیح مصرف است. این بحران، زائیده نبود راهبردی جامع، ضعف در هماهنگی نهادی و کم‌توجهی به آینده نگری در حوزه انرژی است. تازمانی که این مسئله به عنوان بحرانی ملی و فرابخشی شناخته نشود، کلاف سردرگم خاموشی‌ها همچنان بر زندگی مردم سایه خواهد انداخت و آسیب‌های آن نه فقط در تاریکی خانه‌ها، بلکه در اختلال خدمات درمانی، آموزش، صنعت و حتی اعتماد عمومی بروز خواهد کرد. مردم حق دارند از خدمات اولیه زندگی، از جمله برق پایدار، بی‌وقفه و با کیفیت بهره‌مند باشند؛ حقی که نباید قربانی اهمال، سوء مدیریت و بی‌تدبیری شود.

بحران خاموشی: نیازمند نگاه جامع

عبور از بحران خاموشی نیازمند نگاهی جامع، تصمیم‌گیری شجاعانه و مشارکت جمعی است. برق تنها یک خدمت نیست، زیربنای زندگی مدرن است. بی‌توجهی به آن، یعنی تضعیف رفاه، امنیت و توسعه پایدار. وقت آن رسیده است که با اصلاح ساختارها، ارتقای فناوری و فرهنگ سازی، از چرخه فرساینده خاموشی‌ها رهایی یابیم و آینده‌ای روشن‌تر برای همه رقم بزنیم. سرمایه‌گذاری در انرژی‌های نو، به کارگیری مدیریت هوشمند مصرف و افزایش شفافیت در اطلاع‌رسانی، باید به عنوان اصولی چشم‌پوشی‌ناپذیر پذیرفته شوند. بحران برق، تنها باتلاش دولت‌بطرف نمی‌شود؛ همکاری مردم، بخش خصوصی و نهادهای علمی نیز نقشی کلیدی دارند. اگر امروز اقدام نکنیم، فردا نه تنها خاموشی‌ها ادامه خواهد یافت، بلکه هزینه‌های جبران‌ناپذیرتری نیز در پی خواهد داشت.